

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 28 marca 2024 r.
znak sprawy: DHR.n.8110.13.2024

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: wniosku w sprawie jesiennych terminów stosowania nawozów naturalnych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 22 marca 2024 r.. znak sprawy: KRIR/JM/336/2024, dotyczące m.in. wniosku w sprawie terminu jesiennego stosowania nawozów naturalnych stałych i płynnych na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych – wydłużenia do 30 listopada, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), uprzejmie informuje, co następuje.

Zgodnie z rozdziałem 1.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu"⁽¹⁾ – tzw. program azotanowy – graniczny termin stosowania:

- ✓ nawozów naturalnych stałych (rozumianych jako: obornik – mieszanina kału i moczu zwierząt wraz ze ściółką, w szczególności słomą, trocinami lub korą oraz pomiot ptasi – odchody drobiu z bezściółowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich⁽²⁾) na gruntach ornych to 31 października, a na trwałych użytkach zielonych, uprawach wieloletnich oraz uprawach trwałych to 30 listopada,
- ✓ nawozów azotowych mineralnych i nawozów naturalnych płynnych (nawozów naturalnych płynnych rozumianych jako: gnojowica – mieszanina kału i moczu zwierząt z domieszką wody oraz gnojówka – odciek z obornika

(przefermentowany mocz zwierząt)⁽²⁾), na gruntach ornych to 20 października (dla niektórych gmin to 15 października albo 25 października), a na trwałych użytkach zielonych, uprawach wieloletnich oraz uprawach trwałych to 31 października.

Aby uwzględnić niespodziewane warunki pogodowe uniemożliwiające nawożenie, przepisy ust. 8 i 9 rozdziału 1.3 programu azotanowego dają możliwość rolnikom na elastyczne podejście również do jesienno-terminu stosowania nawozów naturalnych w następujących sytuacjach:

- I. zakładania uprawy jesienią po późno zbieranych przedplonach, buraku cukrowym, kukurydzy lub późnych warzywach - dla tych sytuacji termin stosowania nawozów to koniec jesieni (kalendarzowa jesień trwa do 21 grudnia⁽³⁾). W przypadku stosowania nawozów pod zakładanie uprawy jesienią po późno zbieranych przedplonach, buraku cukrowym, kukurydzy lub późnych warzywach:
  - 1) dopuszczalna dawka azotu w wieloskładnikowych nawozach mineralnych dla zakładanych upraw nie może przekroczyć dawki 30 kg N/ha;
  - 2) należy szczegółowo udokumentować termin zbioru, datę stosowania nawozu, zastosowane nawozy i ich dawkę oraz termin siewu jesiennej uprawy.
- II. niekorzystnych warunków pogodowych – np. nadmiernego uwilgotnienia gleby, wystąpienia suszy – w tych sytuacjach graniczny termin stosowania nawozów to dzień 30 listopada – termin wskazany we wniosku. Przepisy programu azotanowego nie wymagają specjalnego dokumentowania takich przypadków. Rolnik sam określa warunki pogodowe i potrzebę stosowania nawozów w terminie późniejszym niż 31 października.

Uwzględniając powyższe, wydaje się że obowiązujące przepisy spełniają oczekiwania wynikające z wniosku KRIR z dnia 22 marca 2024 r.

Niezależnie od powyższego MRiRW, zachęca organizacje rolnicze, rolników, producentów rolnych, do zgłaszania propozycji konkretnych rozwiązań wraz z merytorycznym uzasadnieniem, w celu wzięcia ich pod uwagę w trakcie kolejnego przeglądu i aktualizacji programu azotanowego.

Jednocześnie w nawiązaniu do wniosku w sprawie przedłużenia terminów na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przekazanego przy piśmie z dnia 22 marca 2024 r., informuję, że popieram wniosek w tym zakresie. Dlatego Wniosek KRiR przekazałem z prośbą o realizację zgodnie z właściwością do ministra ds. gospodarki wodnej (Ministerstwa Infrastruktury).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Michał Kołodziejczak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. 2023 poz. 244) tzw. program azotanowy
- (2) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029)
- (3) Pytania i odpowiedzi do Programu azotanowego - <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/pytania-i-odpowiedzi-do-programu-azotanowego>

Do wiadomości:

1. Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, Ministerstwo Infrastruktury